Voorstel aan Gemeenteraad

Registratienummer:
Z/23/408184

Onderwerp
Jaarstukken 2022, ontwerpbegroting 2024 en meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GR GGD

Voorstel
De gemeenteraad besluit:

1. van de (voorlopige) jaarstukken 2022 van de GR GGD kennis te nemen;
2. met de ontwerp-begroting 2024 van de GR GGD in te stemmen;
3. geen zienswijze op de ontwerp-begroting 2024 van de GR GGD in te dienen.
4. met het meerjarenplan 2024-2027 van de GR GGD in te stemmen;
5. een zienswijze op het meerjarenplan 2024-2027 van de GR GGD in te dienen.

Inleiding
Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD heeft de jaarrekening 2022 (bijlage 3), de ontwerpbegroting 2024 (bijlage 4) en het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 (bijlage 5.1 en 5.2) aangeboden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Aan de gemeenten die meedoen aan de GR GGD wordt gevraagd om uiterlijk 1 juli hun zienswijzen op de begroting 2024 en het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 aan het dagelijks bestuur kenbaar te maken. Aangezien de behandeling plaatsvindt in de raadsvergadering van 15 juni kan de gemeenteraad haar zienswijzen voor de deadline aanreiken.

Vanaf dit jaar moet het Dagelijks Bestuur voorafgaand aan het vaststellen van de begroting door het Algemeen Bestuur van GR GGD, schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de zienswijzes (art. 68 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)). Zienswijze en reactie worden samen met de begroting en meerjarenraming aangeboden aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling in de vergadering van 6 juli.

Bij de Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid Limburg staat de gezondheid van de Zuid-Limburgers centraal. Het is de gezondheidsdienst van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten. De GGD richt zich op alle burgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Dat doet zij door het beschermen, bewaken en bevorderen van gezondheid vanuit het concept van positieve gezondheid.

Burgemeester mr. J.Th.C.M. Verheijen I.o. Y Salvino - Meijer	Gemeentesecretaris J.A.M. Heesen

De GR GGD heeft drie programma's, waarvoor een jaarrekening, ontwerpbegroting en meerjarenplan wordt ingediend:

- GGD: Binnen het programma GGD wordt uitvoering gegeven aan de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), de sociaal medische advisering (SMA), het Vangnet Openbare Gezondheidzorg (OGGZ) en de forensische geneeskunde.

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ): De JGZ levert in alle gemeenten van Zuid-Limburg preventieve en vroeg signalerende zorg voor alle kinderen vanaf zwangerschap tot 18 jaar. Voor bepaalde doelgroepen levert de JGZ ook specifieke interventies die de gezondheid van kind en gezin helpen bevorderen.

- Veilig Thuis (VT): Dit is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals.

Beoogd effect
Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), meer specifiek artikel 34b (wat betreft de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening) en artikel 35 (wat betreft de ontwerpbegroting en wijzigingen van de begroting) heeft de gemeenteraad de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de begroting en het meerjarenplan van de GR GGD.

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2024 en daarmee akkoord te gaan met de begroting 2024. Het college stelt aan de gemeenteraad voor om een zienswijze in te dienen op het meerjarenplan 2024-2027 en daarbij te vragen om een ingroeimodel voor de bijkomende kosten. Dit wordt naar de GGD gecommuniceerd middels een antwoordbrief.

Argumenten

1.1 De concept-jaarrekening 2022 informeert over ontwikkelingen bij de GR van het afgelopen jaar.

De jaarstukken 2022 van de GGD Zuid Limburg zijn de verantwoording van het hele concern over het kalenderjaar 2022. Naast de jaarstukken die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening is er ook een digitaal jaaroverzicht (bijlage 3.1).

1.2 Het financieel resultaat van de GR GGD over 2022 bedraagt € 0,1 mln. negatief.

Het negatieve resultaat van afgerond € 0,1 mln. is als volgt opgebouwd:

Resultaat totale GR GGD

Omschrijving	**Bedrag**
GGD	N € 313.762
JGZ	N € 138.516
VT	V € 320.731
Totaal resultaat GR	N € 131.547

Het negatieve resultaat van € 131.547 heeft betrekking op de drie programmalijnen van de GR GGD (GGD, Jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis). Oorzaken zijn met name autonome ontwikkelingen zoals CAO-wijzigingen (incidenteel) en inflatie. Door het verloop van personeel en de arbeidsmarktkrapte heeft de GGD meer moeite om goede medewerkers te binden en te vinden.

1.3 Het aandeel van de gemeente Sittard-Geleen in het resultaat bedraagt € 0.

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg op 6 juli aanstaande is het voorstel gedaan het negatieve resultaat van forensische geneeskunde (onderdeel van GGD) (€ 76.000) ten laste van de reserve forensisch geneeskunde te brengen. En het negatieve resultaat GGD (€ 313.762 - € 76.000 = € 237.762) en Jeugdgezondheidszorg (€ 138.516) te verrekenen met het positieve resultaat van Veilig Thuis (€ 320.731). En het dan nog resterende negatieve resultaat (€ 55.547) ten laste van de algemene reserve GR GDD te brengen.

Dit betekent dat de gemeenten niet hoeven bij te dragen in dit negatieve jaarrekening resultaat. Daarbij wordt wel opgemerkt dat de GGD al jaren een (te) lage algemene reserve heeft en daarmee een als ruim onvoldoende te kwalificeren weerstandsvermogen. Dit betekent een (theoretisch) risico voor de deelnemende gemeenten welk ook is opgenomen in de risicoparagraaf van onze begroting en jaarrekening.
2.1 De wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat de gemeenteraad de mogelijkheid heeft om in te stemmen met de ontwerp-begroting van de gemeenschappelijke regeling

Inhoudelijke toelichting

Vaststelling
Vaststelling van de conceptbegroting 2024 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg. De vergadering van het Algemeen Bestuur vindt plaats op 6 juli 2023.

Achtergrond
De kerntaak van de GGD Zuid Limburg is het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de inwoners van Zuid-Limburg. De GGD Zuid Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij, de jeugd gezond opgroeit en mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen.

Op basis van de algemene financiële uitgangspunten heeft de GGD de begroting 2024 opgesteld. De algemene uitgangspunten bij de GGD voor de begroting zijn in de gemeenschappelijke regeling of besluiten van het Algemeen Bestuur vastgelegd. Voor de periode 2020-2023 hebben gemeenten de beleidsagenda bepaald. De regionale gezondheidsnota: 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' (bijlage 7) en het meerjarenperspectief 2020-2023 van de GGD Zuid Limburg zijn hierbij de leidende documenten. Deze documenten blijven leidend totdat een nieuwe regionale gezondheidsnota en een nieuw meerjarenbeleid (2024-2027) zijn vastgesteld.

Inhoudelijke ontwikkelingen
In de begroting 2024 worden de belangrijke ontwikkelingen voor 2024 beschreven. Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn nieuwe landelijke ontwikkelingen die de GGD uitdagen om op te anticiperen. Ook de doorontwikkeling van Trendbreuk en de trendbreukopgave zelf, de versterking van infectieziektebestrijding pandemische paraatheid (VIP), de inrichting van een gezonde leefomgeving, de versterking van de kennis- en adviesfunctie zijn opgaven die in de toekomst veel van de GGD zullen vragen. Dat vraagt om een nieuwe definiëring van de rol en positie van de GGD. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken, krijgt de GGD de rol van procesregisseur, die namens de 16 Zuid-Limburgse gemeenten het voortouw neemt in deze ontwikkelingen.

Het werken in een complexe omgeving met afstemming tussen veel verschillende partijen en netwerken, vraagt specifieke expertise. De oorzaken van veel gezondheidsproblemen hebben immers betrekking op meerdere beleidsdomeinen en kunnen enkel worden opgelost door een domeinoverstijgende aanpak. Dat vergt ook een integrale benadering vanuit onderzoek, beleid en praktijk. Versterking van beleidsadvisering en onderzoek is daarvoor nodig.

Financiële impact
In de begroting 2024 worden verschillende inhoudelijke aandachtpunten en koerswijzigingen benoemd. Deze inhoudelijke veranderingen worden gemaakt binnen het bestaande budget van de GGD. Concreet betekent dit dat de begroting 2024 voor de GR GGD gelijk is aan de begroting 2023 behoudens de correcties in het kader van de indexering. Conform de gemaakte afspraken wordt de conceptbegroting 2024 geïndexeerd op basis van de in de septembercirculaire opgenomen percentages. Hierbij is sprake van een voorlopige index voor het komende jaar en een bijstelling van de index in het voorgaande en lopende boekjaar. Daarnaast is voor de programmalijn JGZ sprake van een 4-jarig ingroeimodel. Om in 2026 te komen tot een verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdrage op basis van het aantal jeugdigen in de gemeente. Dit ingroeimodel heeft naast de indexering ook financiële impact.

In de voorliggende begroting 2024 is nog geen rekening gehouden met de effecten van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027. Dit meerjarenbeleidsplan ligt gelijktijdig met deze begroting voor zienswijze voor bij de gemeente die deelnemen aan de GR GGD. In het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 zijn tevens de financiële effecten op de begroting 2024 opgenomen.

Daarmee is de concept-begroting 2024 een beleidsarme (proforma) begroting en zal deze door middel van een aanvullende begrotingswijziging worden bijgesteld zodra het meerjarenbeleidsplan is vastgesteld.

Resultaat voor gemeente

Financiële impact
Het aandeel van de gemeente in de begroting GGD is € 5,592 mln.

Dit betekent een structurele bijstelling van de begroting met € 567.000 voor het budget 2024. Hiervan is € 434.000 bijstelling naar aanleiding van indexering en € 132.000 op basis van het ingroeimodel JGZ en gewijzigde verdeelsleutels (bijlage 9). Ook de bijstelling ad € 15.000 van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is hierin opgenomen. Omdat de bijstelling van de index 2022 (op basis van de septembercirculaire 2022) ad € 230.000 structureel nog niet in de gemeentebegroting verwerkt kon worden is de bijstelling nu fors. Het ingroeimodel, de wijzigingen in de verdeelsleutels en de doorontwikkeling JGZ zijn vanaf 2021 opgenomen in de meerjarenbegroting en daarmee was de toename van het gevraagde budget tot 2026 (ingroei vervolmaakt) bekend. Door de jaarlijkse wijziging in de parameters inwoners en jeugdigen en de verhouding hiervan op Zuid-Limburgse schaal kan de daadwerkelijke financiële impact van de ingroei jaarlijks afwijken. En dit heeft dan ook weer consequenties voor de uiteindelijke indexering. Daarmee vindt er jaarlijks een bijstelling van de meerjarig geraamde budgetten plaats op basis van geactualiseerde gegevens.

Dekking
Het voorstel past niet binnen de bestaande begroting. Door de grote bijstelling van de indexering over 2022 op basis van de septembercirculaire zijn de budgetten 2023-2026 in de gemeentebegroting niet toereikend. Daarom moet er voor het deel autonome ontwikkeling (lees onder andere ingroeimodel JGZ) ad € 132.000 een beroep gedaan worden op extra middelen. Dit moet bekostigd worden uit de algemene middelen. De berekende indexering ad € 434.000 kan uit de stelpostinflatie bekostigd worden.

Ook voor de begroting 2025 en 2026 moeten extra middelen beschikbaar worden gesteld om te kunnen voldoen aan de verplichtingen van het ingroeimodel. Aangezien Sittard-Geleen een "nadeel-gemeente" op dit gebied is heeft dit een behoorlijke structurele impact. Het resultaat wordt verwerkt in de programmabegroting 2024 van de gemeente.

De gemeenten hebben de GGD een opdracht gegeven waarvan duidelijk was dat het meer geld zou gaan kosten. Dit is al vastgesteld in de begroting van 2023. De gestegen inflatie in 2022 en gevolgen voor de loonontwikkeling en prijsontwikkeling versterken de vraag om extra middelen. Om bovengenoemde redenen wordt geadviseerd akkoord te gaan met de huidige begroting en index.

3.1 De gemeente kan instemmen met het beleid van de GR
De GGD Zuid Limburg draagt ook met de proforma-begroting 2024 er weer aan bij dat iedereen kan deelnemen aan de maatschappij, dat de jeugd gezond opgroeit en dat de mensen zich veilig en prettig voelen in de wijk waar ze wonen.

De voorgenomen acties sluiten aan bij de vastgestelde beleidsagenda en nemen de regionale gezondheidsnota: 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' en het meerjarenperspectief 2020-2023 van de GGD Zuid Limburg als uitgangspunt. Daarom adviseert het college de gemeenteraad om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2024.

4.1 De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om in te stemmen met het meerjarenbeleidsplan van de gemeenschappelijke regeling

Inhoudelijke toelichting

Vaststelling
Vaststelling van het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD Zuid Limburg. De vergadering van het Algemeen Bestuur vindt plaats op 6 juli 2023.

Achtergrond
Van het huidige meerjarenbeleidsplan is de looptijd 2020-2023. Er is daarom voor de komende periode 2024-2027 een nieuw meerjarenbeleidsplan opgesteld. De GGD voert haar taken uit in een complexe en snel veranderende omgeving. Het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg schetst een beeld van een nieuwe beleidsperiode dat anticipeert op de ontwikkelingen in die omgeving. Er wordt landelijk een maatschappelijke kanteling gemaakt van zorg naar preventie om duurzaam te werken aan een betere en kostenefficiënte publieke gezondheid. De GGD'en krijgen in dit geheel een stevigere rol.

Versterking op een aantal fronten is nodig om voorbereid te zijn op nieuwe crises (zoals Covid-19) en de nieuwe opgave van gezonde leefomgeving, gelijke kansen op gezondheid en regionale samenwerking. De focus op gezondheid en preventie staat centraal, waarbij de doorontwikkeling van Trendbreuk en de introductie van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) extra capaciteit en een bredere oriëntatie vragen. Daarvoor is een toegeruste organisatie nodig die voorbereid is om in te spelen op alle inhoudelijke uitdagingen en in staat is om snel te schakelen en kwalitatief hoogwaardig te blijven presteren.

Op basis van bovenstaande thema's en ontwikkelingen formuleert de GGD ZL de volgende inhoudelijke speerpunten voor de toekomstige beleidsperiode:
- De levensloop van burgers is uitgangspunt, dat gebeurt vanuit het concept van positieve gezondheid;
- De trendbreukaanpak blijft leidend om te komen tot een gezonde generatie en wordt uitgebreid naar andere levensfasen;
- Regionale preventie-infrastructuur: GGD pakt de rol van procesregie op zich in het kader van Trendbreuk 2.0, GALA en IZA;
- De noodzaak voor een integrale benadering van onderzoek, beleid en praktijk;
- Een solide GGD die past bij herdefiniëring van de GGD.

In het meerjarenperspectief is toegelicht welke incidentele en structurele middelen noodzakelijk zijn om de grote opgave in deze regio vanuit een solide en betrouwbare GGD aan te kunnen gaan. In oktober is de raad hierover al door de GGD geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief (bijlage 8), vervolgd door twee webinars waarvan een met Q&A (bijlage 8.1).

Belangrijk hierbij is te vermelden dat in het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 geen uitspraak wordt gedaan over autonome ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de prijs- en inflatiecorrecties (indexering) en het overdragen van wettelijke taken.

Belangrijkste ontwikkelingen

De GGD in een snel veranderende omgeving
Onze maatschappij staat aan alle kanten onder druk. De COVID-pandemie heeft een grote impact gehad. Het is tegelijkertijd een soort vergrootglas geweest waarmee veel onderliggende problemen in onze samenleving naar boven kwamen. Er is een grote urgentie en noodzaak om te komen tot een op onderdelen volledig nieuwe aanpak en benadering in een samenwerking tussen veel verschillende partijen. De snelheid en dynamiek van deze actuele ontwikkelingen creëren een nieuw speelveld en een nieuwe rol voor de GGD:

- Regionale preventie infrastructuur
  Er komen nieuwe opgaven op de GGD af, zoals het vervullen van de procesregie in het kader van Trendbreuk 2.0, GALA en IZA. Hiervoor is een sterke regionale preventie infrastructuur nodig. Voor deze regionale preventie infrastructuur zijn extra middelen en andere (personele) capaciteit en competenties nodig. Dit vraagt om structureel extra budget voor de GGD. Het is nog onduidelijk welke kosten dit met zich mee gaat brengen. In deze doorkijk is nog geen rekening gehouden met aanvullende (rijks)middelen met betrekking tot IZA en GALA. De extra inzet van de GGD kan mogelijk (deels) gedekt worden vanuit de beschikbare projectgelden vanuit de specifieke uitkering GALA en IZA.

- Integrale aanpak onderzoek beleid en praktijk
  Er ontstaan nieuwe vraagstukken waarvoor samenwerking en afstemming nodig is tussen de vele netwerkpartijen. Borging van processen en resultaten in de praktijk is essentieel. Dit vergt competente projectmedewerkers die toegerust zijn op hun rol. Dit vraagt om structureel extra budget voor de GGD.

- Organisatieontwikkelingen
  Organisatieontwikkelingen zijn al in gang gezet, waarbij een gedeelte van het traject binnen de bestaande personele formatie wordt opgevangen. Er is echter ondersteuning nodig om dit traject te begeleiden. Binnen de GGD is deze expertise er niet. Daarbij moet worden ingezet op verandering bij en verbinding met het personeel. Daarvoor wordt communicatie ingezet en worden sessies georganiseerd op extra locaties (vanwege de grote groepen personeel waar intern geen ruimte voor beschikbaar is) en daarnaast neemt een groot deel van het personeel deel aan scholings- en instructiesessies. Doordat de dienstverlening wel doorgaat, moeten de uren vervangen worden. Dit vraagt om een incidentele bijdrage in 2024 op de begroting.

Solide GGD

De COVID-19-pandemie heeft een flinke wissel getrokken op de organisatie. Door de Covid-pandemie werd de organisatie in haar noodzakelijke doorontwikkeling stilgelegd. In de afgelopen jaren heeft de GGD veel zaken intern opgelost door zaken slimmer te organiseren en te herprioriteren. Ook is er gebruik gemaakt van tijdelijke extra middelen zoals bijvoorbeeld tijdens de Covid-pandemie. Deze ruimte is er nu niet meer, daarvoor heeft de GGD teveel ingeteerd op bestaande middelen en incidenteel problemen opgelost. De GGD heeft extra middelen nodig om te investeren in:

- Gebruik data in primaire proces:
  Vanuit haar reguliere rol geeft de GGD gezondheidsinformatie aan inwoners, gemeenten en organisaties op aanvraag of in algemene zin informatie over de gezondheidstoestand van de Zuid-Limburgers. Het bieden van betrouwbare en toegankelijke informatie is steeds belangrijker. Data-gestuurd werken is steeds meer de norm, waarbij er van reactief naar voorspellend gehandeld wordt en bijvoorbeeld gezondheidsindicatoren bij infectieziekten of in het sociaal domein gebruikt worden en gecombineerd met regionale en lokale data. Duiding van deze data geeft meerwaarde om beleid te voeren en prioriteiten in beleid te stellen. Deze nieuwe vormen van interventies vragen om goede data-analisten, die ze op hun effectiviteit kunnen beoordelen. Daarnaast dient de I-strategie (strategie gericht op het verbeteren van digitalisering) ook te voldoen aan de laatste wettelijke en kwaliteitseisen. Risicomanagement op data etc. is hierbij van cruciaal belang. Daarvoor zijn interne en externe experts nodig die de GGD in kunnen ondersteunen. Dit vraagt om structureel extra budget voor de GGD.

- Arbeidsmarkt:
  De krapte op de arbeidsmarkt is een generiek probleem. De GGD heeft echter ook nog te maken met de krapte aan zorgpersoneel (artsen, verpleegkundigen etc). De GGD moet daardoor veel moeite doen om voldoende gekwalificeerd personeel te werven, binden en boeien. Tevens bereiken veel medewerkers die nu in dienst van de GGD zijn de komende jaren de pensioengerechtigde leeftijd waarmee de borging van kennis en ervaring een belangrijke uitdaging voor de komende jaren is. De GGD moet net als andere werkgevers meer inzetten op een andere wijze van benadering van de arbeidsmarkt. Krapte op de arbeidsmarkt zorgt voor hogere kosten in de werving en selectieprocedures.
  Binnen alle onderdelen van de GGD is behoefte aan integrale opleidingscoördinatie, zodat het totale personeel van de GGD flexibeler inzetbaar is. Dit vraagt om structureel extra budget voor de GGD.

Gezonde Generatie

De ambitie van het regionale gezondheidsbeleid 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid' is de leidraad voor het beleid van de GGD in de periode 2020-2023. Deze ambitie kent een doorkijk tot 2030 en geeft daarmee ook richting aan de begroting 2023 en de nieuwe beleidsperiode 2024-2027.

JGZ levert een grote bijdrage aan Trendbreuk met de inzet van jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen door deelname aan coalities en knooppunten samen met gemeenten. Zij verbinden bij uitstek preventie, zorg en sociaal domein. De activiteiten van trendbreuk zijn integraal onderdeel van de dienstverlening van JGZ. Er worden geen extra middelen van de gemeente gevraagd voor JGZ.

Gezondheidsbescherming

- Versterken infectieziekte bestrijding:
  De Covid-19 crisis, de bestrijding en de gezondheids- en maatschappelijke gevolgen daarvan benadrukken de noodzaak voor een versterking van de publieke gezondheid. Het kabinet ziet deze noodzaak en trekt hier geld voor uit. De GGD zal hier extra op gaan inzetten met deze middelen. Er worden geen middelen van de gemeente gevraagd.

- Gezonde leefomgeving:
  De leefomgeving moet een gezond makende omgeving zijn en uitnodigen tot gezond gedrag. De GGD wil bijdragen aan het realiseren van een gezonde, groene en veilige leefomgeving voor inwoners in alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten. Het programma gezonde leefomgeving van VWS en GALA stelt hier budget voor beschikbaar. De structurele inbedding hiervan is nog niet bekend. Bovengenoemde onderwerpen komen in de vorm van projectgelden beschikbaar. Afhankelijk van het project zal er al dan niet een eigen bijdrage van de gemeenten of de GGD noodzakelijk zijn (conform IZA en GALA).

Financiële samenvatting meerjarenbeleidsplan 2024-2027 GR GGD

Omschrijving	Bijdrage GGD	Rijksmiddelen	Totale bijdrage gemeenten	Totaal
Regionale preventie infrastructuur	-	PM	PM	PM
Integrale aanpak onderzoek beleid en praktijk	€ 500.000	-	€ 1.600.000	€ 2.100.000
Gebruik data in primaire proces	€ 100.000	€ 600.000	€ 1.200.000	€ 1.900.000
Arbeidsmarkt	€ 200.000	-	€ 275.000	€ 475.000
Gezondheidsbescherming	€ 450.000	€ 1.000.000	-	€ 1.450.000
Gezonde leefomgeving	-	PM	-	PM
Totaal structureel	€ 1.250.000	€ 1.600.000	€ 3.075.000	€ 5.925.000

Incidenteel 2024 GR GGD

Omschrijving	Bijdrage GGD	Rijksmiddelen	Totale bijdrage gemeenten	Totaal
Organisatieontwikkeling	-	-	€ 500.000	€ 500.000
Totaal incidenteel 2024	-	-	€ 500.000	€ 500.000

Op basis van de verdeelsleutel inwoners heeft dit meerjarenbeleidsplan voor Sittard-Geleen een financiële impact van € 552.000 voor 2024. Van dit bedrag heeft vanaf 2025 € 475.000 een structureel karakter. De begrootte indexering vanaf 2024 is hierin nog niet meegenomen.

Dekking
Het voorstel past niet binnen de bestaande meerjarenbegroting in de budgetten van de GGD. De dekking zal daarmee moeten komen uit de algemene middelen.

5.1 De gemeente kan instemmen met het beleid van de GR
Inhoudelijk kunnen we de voorgestelde ontwikkelrichting van het beleid dat nu voor ligt van de GR volgen, omdat hierbij wordt bijgedragen aan de doelen die (landelijk) gesteld zijn voor de GGD. Financieel heeft dit beleidsplan een impactvol en structureel effect op de gemeentelijke bijdrage. Met de grote onzekerheden van de gemeente financiën vanaf 2026 (lees het zogenaamde ravijnjaar) en het beeld dat daarbij voor de gemeente Sittard-Geleen ontstaat achten wij dit beleidsplan in de huidige vorm niet passend. Daarnaast heeft de GGD te maken met personele uitdagingen in de huidige krappe arbeidsmarkt. Dat zet een realistische uitvoering van het meerjarenbeleidsplan ook onder druk. Verder is het nog niet duidelijk wat de landelijke ontwikkelingen zijn rondom financiering van de versterking GGD.

Wij stellen een gefaseerde en geprioriteerde invoering voor, in de vorm van een ingroeimodel, waarbij gekeken wordt naar urgentie en alle financiële knoppen om aan te draaien, waarbij rekening moet worden gehouden met de gemeentefinanciën en de middelen die de gemeente mogelijk nog krijgt van het rijk.

Wij adviseren dan ook het bovenstaande mee te geven in een zienswijze.

Kanttekeningen
Het is nog onduidelijk welke extra kosten voor de GGD het IZA en GALA met zich mee brengen
Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) beschrijven opgaven die van invloed zijn op de gemeente. Voor het GALA ontvangen de gemeenten een specifieke uitkering. De gemeente bepaalt zelf of zij dit budget benut voor lokale of regionale activiteiten.

We hebben de GGD de opdracht gegeven om de procesregie te nemen over GALA regionaal en IZA. Het is nog niet duidelijk welke extra kosten de uitwerking met zich mee brengt. Deze kosten zijn nog niet meegenomen, maar kunnen naar alle waarschijnlijkheid betaald worden uit de SPUK GALA en IZA middelen.

De exacte financiële impact van interventies die gedaan worden binnen het GALA moet ook nog duidelijk worden in de loop van 2023. Mogelijk wordt er aan de GGD nog opdracht gegeven om bepaalde interventies (bijv. binnen Trendbreuk of gezonde leefomgeving) te versterken of uit te rollen die binnen het GALA passen. Dit is echter niet vanzelfsprekend, hierover volgt nog een besluit.

Inclusie
De GGD Zuid Limburg draagt eraan bij dat iedereen kan meedoen aan de maatschappij door te werken aan kansengelijkheid. Dit doet de GGD vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid waarbij ze inzetten op het verkleinen van gezondheidsverschillen. Als je gezond en gelukkig bent, kun je beter meedoen in de maatschappij, zowel privé als op het werk. En omgekeerd: als je meedoet word je gezonder en gelukkiger.

Daarnaast speelt inclusie een rol bij de werving van medewerkers voor de GGD, waarbij de GGD er naar streeft een inclusieve organisatie te zijn.

Duurzaamheid
Alle doelstellingen van de GGD zijn gericht op duurzame impact of verandering. De opdracht van de GGD heeft betrekking op de Sustainable Development Goals die zijn vastgesteld door de Verenigde Naties. Ze dragen allereerst bij aan de duurzame ontwikkeling gericht op 'goede gezondheid en welzijn' en 'ongelijkheid verminderen', maar dragen daarmee ook bij aan andere doelstellingen waaronder 'geen armoede', 'geen honger', 'kwaliteitsonderwijs', 'gendergelijkheid' en 'duurzame steden en gemeenschappen'.

Daarnaast vertaalt duurzaamheid bij de GGD zich in het inkoop- en aanbestedingsbeleid (duurzaamheid van het gebouw, elektrische auto's e.d.), in duurzame inzetbaarheid van de medewerkers en in sociale duurzaamheid (waaronder inclusie en diversiteit).

Financiën
Voor de uniformiteit en de inzichtelijkheid worden alle financiële consequenties van alle gemeenschappelijke regelingen die voortkomen uit de concept begrotingen 2024 verwerkt in de programmabegroting 2024 van de gemeente. Hierdoor worden alle financiële aanpassingen in één P&C product verwerkt. Voor de kosten van indexering wordt dekking gezocht bij het budget stelpost inflatie op gemeentelijk concernniveau.

In onderstaande tabel is de financiële impact van dit voorstel samengevat:

Wijzigingen op basis van de ingediende reguliere begroting 2024

GGD Programmalijn	Huidig Budget 2024	Begroting GGD 2024	Begroting GGD 2024 onderdeel RVP	Begrotings-wijziging	nieuw budget 2024
GGD Basisdiensten	1.198.756	1.269.737	-	70.981	1.269.737
GGD Veilig Thuis	1.027.409	1.096.118	-	68.709	1.096.118
GGD JGZ (incl. RVP)	2.799.724	3.045.076	181.543	426.895	3.226.619
Totalen	5.025.889,00	5.410.931	181.543	566.585	5.592.474

Wijzigingen meerjaren budgetten gemeente op basis van de ingediende reguliere begroting 2024

GGD Programmalijn	Huidig Budget 2023	Huidig Budget 2024	nieuw budget 2024	voorlopig nieuw budget 2025 *	voorlopig nieuw budget 2026 *	voorlopig nieuw budget 2027 *
GGD Basisdiensten	1.209.016	1.198.756	1.269.737	1.407.266	1.454.714	1.503.870
GGD Veilig Thuis	1.009.738	1.027.409	1.096.118	1.224.150	1.265.110	1.307.544
GGD JGZ incl RVP	2.910.782	2.799.724	3.226.619	3.323.676	3.343.838	3.602.275
Totalen	5.129.536	5.025.889	5.592.474	5.955.092	6.063.662	6.413.689

* De voorlopige nieuwe budgetten zijn gebaseerd op de nu bekende informatie. Toekomstige index-aanpassingen en of autonome wijzigingen zijn niet meegenomen. Ook het meerjarenbeleidsplan is hier niet in meegenomen.

Wijzigingen meerjaren budgetten gemeente op basis van de ingediende reguliere begroting 2024 inclusief doorrekening Meerjarenbeleidsplan 2024-2027

	Huidig Budget 2023	Huidig Budget 2024	nieuw budget 2024	voorlopig nieuw budget 2025 *	voorlopig nieuw budget 2026 *	voorlopig nieuw budget 2027 *
Totalen GGD Programmalijnen	5.129.536	5.025.889	5.592.474	5.955.092	6.063.662	6.413.689
MBP 2024-2027	-	-	551.968 *	474.770	474.770	474.770
Totalen	5.129.536	5.025.889	6.144.442	6.429.862	6.538.432	6.888.459

*in 2024 wordt in kader van het Meerjarenbeleidsplan 77.198 incidenteel gevraagd voor de organisatieontwikkeling.

De raad dient een zienswijze in voor het meerjarenbeleidsplan (2024-2027). Zodra de 16 Zuid-Limburgse gemeenteraden en AB GGD een besluit hebben genomen op basis van de begroting 2024 en het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 wordt er een begrotingswijziging ingediend.

Communicatie en Participatie
Het besluit van de gemeenteraad komt op de Openbare besluitenlijst te staan. De GR wordt met een brief op de hoogte gebracht van de zienswijze van de Raad.

Vervolg
Het AB neemt op 6 juli een besluit over de begroting

Het college stelt aan de gemeenteraad voor om voor de reguliere begroting 2024 geen zienswijzen in te dienen en daarmee akkoord te gaan met de stukken die voor liggen. De GGD kan dan verder met de uitvoering van de afgesproken taken. Inhoudelijk verandert er in het takenpakket hiermee niks ten opzicht van vorig jaar. Het college stelt aan de gemeenteraad voor om voor het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 wel een zienswijze in te dienen en dus niet akkoord te gaan met de stukken die voor liggen. Dit wordt naar de GGD gecommuniceerd via een antwoordbrief (bijlage 6).

Openbare besluitenlijst
De gemeenteraad heeft de (voorlopige) jaarrekening, ontwerp-begroting en meerjarenbeleidsplan van de GR GGD gekregen. De gemeenteraad besluit hierover het volgende.

- de (voorlopige) jaarrekening ter kennisgeving aan te nemen;
- in te stemmen met de ontwerp-begroting 2024 en hier geen zienswijze op geven;
- in te stemmen met het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 en hier een zienwijze op te geven.

Bijlagen

Bijlage 1.1	Raadsbesluit
Bijlage 1.2	Aanbiedingsblad Raad
Bijlage 2	Aanbiedingsbrief GGDZL meerjarenbeleidsplan 2024 – 2027, begroting 2024 en jaaroverzicht
Bijlage 3	Jaarstukken 2022
Bijlage 3.1	Digitaal jaaroverzicht 2022: https://ggdzl-jaaroverzicht.nl
Bijlage 4	Ontwerpbegroting GGD 2024
Bijlage 5.1	Meerjarenplan Inhoudelijk GGD 2024-2027
Bijlage 5.2	Meerjarenplan financiële doorkijk GGD 2024-2027
Bijlage 6	Brief aan GR GGD zienswijze begroting 2024 en meerjarenplan 2024-2027
Bijlage 7	Regionale Gezondheidsbeleid 'Zuid springt eruit: Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid'
Bijlage 8	Raadsinformatiebrief meerjarenpectief GGD ZL 2024-2027
Bijlage 8.1	Q&A webinar GGD ZL Trendbreuk en Gezonde leefomgeving
Bijlage 9	Historische opbouw budget JGZ vanaf 2021

Voorstel aan **Gemeenteraad**	
Steller: E-mail: Team: Portefeuillehouder: L.G.A.J. Geilen	Reg. nummer : Reg. datum : 9 april 2023 Reg.nummer(s) bijlagen :